

Finansijski izvještaji za 2016.
godinu i izvještaj nezavisnog
revizora

Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

FEBRUAR 2017.

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans Uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine	5
Bilans Stanja na dan 31.12.2016. godine	6
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	7
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	8
1. Osnovni podaci o društvu.....	5
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	5
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	7
4. Značajne računovodstvene procjene.....	15
5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	17
6. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose.....	17
7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja.....	18
8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi.....	18
9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	19
10. Finansijski prihodi	19
11. Zarada po akciji.....	19
12. Dugoročni finansijski plasmani	20
13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci.....	21
14. Druga potraživanja	21
15. Kratkoročni finansijski plasmani.....	21
16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	21
17. Aktivna vremenska razgraničenja.....	22
18. Osnovni kapital.....	22
19. Dugoročna rezervisanja	22
20. Druge obaveze iz poslovanja	22
21. Pasivna vremenska razgraničenja	23
22. Transakcije sa povezanim licima	23
23. Upravljanje rizicima osiguranja.....	24
24. Upravljanje finansijskim rizicima	24
25. Upravljanje rizikom kapitala	25
26. Mišljenje ovlašćenog aktuara.....	25
27. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	25
28. Informacije o segmentima.....	25

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje Grawe, Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2016. godinu, sastavljen od strane Društva na osnovu zahtjeva datih u članu 24. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske i članu 5. Pravilnika o sadržaju, načinu i rokovima za dostavljanje izvještaja, obavještenja i drugih podataka društava za osiguranje, usklađen je sa finansijskim izvještajima Društva za 2016. godinu.

Banja Luka, 15. februar 2017. godine

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor

Bilans Uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2016. u KM	2015. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	5	16.890.918	15.286.694
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja		20.826	19.945
Prihodi po osnovu u eš a saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja		785	1.038
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja		-	1.019
Drugi poslovni prihodi		27	45
		<u>16.912.556</u>	<u>15.308.741</u>
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoro na rezervisanja i funkcionalne doprinose	6	(8.142.968)	(7.665.990)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	7	(7.637.965)	(6.777.425)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja		(11.326)	(8.885)
		<u>(15.792.259)</u>	<u>(14.452.300)</u>
Troškovi sprovo enja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja		(58.566)	(46.131)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	8	(3.353.866)	(3.331.684)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali li ni rashodi	9	(408.604)	(351.393)
		<u>(3.821.036)</u>	<u>(3.729.208)</u>
Ukupno poslovni rashodi		(19.613.295)	(18.181.508)
POSLOVNI GUBITAK		(2.700.739)	(2.872.767)
Finansijski prihodi	10	4.813.980	4.221.261
Finansijski rashodi		(285.422)	(105.495)
Ostali prihodi		122	49.175
Ostali rashodi		(6.955)	(4.967)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		1.820.986	1.287.207
Porez na dobit		-	-
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA		1.820.986	1.287.207
ZARADA PO AKCIJI	11	300,00	212,06

Bilans Stanja na dan 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema		144.097	160.348
Dugoro ni finansijski plasmani	12	64.663.523	66.530.198
		<u>64.807.620</u>	<u>66.690.546</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi		71.598	39.489
Potraživanja po osnovu premije, u eša u naknadi šteta i ostali kupci	13	395.814	326.502
Potraživanja iz specifi nih poslova		1.868	6.514
Druga potraživanja	14	1.127.680	352.959
Kratkoro ni finansijski plasmani	15	10.458.506	7.687.236
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	8.812.458	1.351.967
Aktivna vremenska razgrani enja	17	1.547.121	1.397.256
		<u>22.415.045</u>	<u>11.161.923</u>
UKUPNA AKTIVA		87.222.665	77.852.469
Kapital			
Osnovni kapital	18	6.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka		620.492	556.131
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		953.612	1.466.393
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(132.901)	(148.997)
Neraspore eni dobitak		5.477.869	4.425.342
		<u>12.989.072</u>	<u>12.368.869</u>
Dugoro na rezervisanja	19	67.477.735	58.543.310
Kratkoro ne obaveze			
Obaveze za premiju i specifi ne obaveze	20	252.424	251.923
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		24.508	22.796
Druge obaveze iz poslovanja	21	930.651	865.202
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoro ne obaveze		67.864	60.885
Pasivna vremenska razgrani enja	22	5.480.410	5.739.484
		<u>6.755.857</u>	<u>6.940.290</u>
UKUPNA PASIVA		87.222.665	77.852.469

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine

	2016. u KM	2015. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	15.174.597	14.486.765
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.122.118	1.282.958
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(5.974.948)	(4.817.977)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih li nih rashoda	(333.321)	(298.128)
Odlivi po osnovu troškova sprovo enja osiguranja	(3.601.351)	(3.588.458)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(49.732)	(44.603)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.337.363	7.020.557
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	3.119.312	2.807.971
Prilivi od dividendi i u eš a u dobiti	2.050	2.771
Prilivi po osnovu ostalih dugoro nih finansijskih plasmana	23.322.233	10.105.458
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina	(26.027)	(3.715)
Odlivi po osnovu ostalih dugoro nih finansijskih plasmana	(24.625.546)	(21.960.003)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	1.792.021	(9.047.518)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu ispla enih dividendi	(668.894)	(704.792)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(668.894)	(704.792)
NETO PRILIV (ODLIV) GOTOVINE	7.460.491	(2.731.753)
GOTOVINA NA PO ETKU OBRA UNSKOG PERIODA	1.351.967	4.083.720
GOTOVINA NA KRAJU OBRA UNSKOG PERIODA	8.812.458	1.351.967

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. -
31.12.2016. godine

	Osnovni kapital	Ostale rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici	Nerasporeni dobitak	Ukupno
	U KM				
Stanje na 31.12.2014. god.	6.070.000	517.118	600.827	3.881.939	11.069.884
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	716.569	-	716.569
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	1.287.207	1.287.207
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokri e gubitka	-	39.013	-	(743.804)	(704.791)
Stanje na 31.12.2015. /01.01.2016. god.	6.070.000	556.131	1.317.396	4.425.342	12.368.869
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(496.685)	-	(496.685)
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	1.820.986	1.820.986
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokri e gubitka	-	64.361	-	(768.460)	(704.099)
Stanje na 31.12.2016. god.	6.070.000	620.492	820.711	5.477.868	12.989.071

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo za osiguranje GRAWE, Banja Luka (u daljem tekstu Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci 15. oktobra 2001. godine pod brojem uložka 4-2-00, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja života broj 04-2740 od 06. jula 2001. godine. Rješenjem istog Ministarstva br. 04-4455/08 od 10. juna 2003. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova ostalih osiguranja.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 30. oktobra 2007. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), a u skladu sa rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-128-1/07 i br. 05-128-2/07 od 06. avgusta 2007. godine kojim je Društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova:

- životnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka d) Zakona o društvima za osiguranje
- neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) istog zakona.

Sjedište Društva je u Banjoj Luci , ul. I Krajiškog korpusa br. 39.

Matični broj Društva je: 1949039, a JIB je 4400887090001.

Na dan 31. decembra 2016. godine društvo zapošljava 8 radnika. (na dan 31.12.2015. godine 7 radnika.)

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji, pravna lica i preduzetnici u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumjeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2016. godinu u Republici Srpskoj nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Društvo nije u potpunosti primjenilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 108/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik RS“, broj 63/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 63/16).

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, fer vrjednovanje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se ne kotiraju, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanja za izravnjanje rizika, druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

a) Prihodi od premije osiguranja

Prihodi se iskazuju po fakturiranoj premiji. Iskazuju se na dan dospijeca premije, a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospijeca premije umanjuju se za prenosnu premiju. Otpisi potraživanja za premiju osiguranja, usljed raskida ili kapitalizacije Ugovora o osiguranju su evidentirani na rashodima. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrstama osiguranja.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i režijski dodatak. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva. Društvo ne izdvaja sredstva preventive, budući da Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka i Pravilnikom o preventivi nije propisano da će se iz bruto premije izdvajati sredstva za preventivu.

Prihodi se prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja koriguju za prenijetu prenosnu premiju (povećanje) i umanjuju za prenosnu premiju za tekuću godinu. Obračun prenosne premije vršen je pojedinačno po polisi. Obračun je izvršen primjenom metode „pro rata temporis“, sa tačnim vremenskim razgraničenjem, srazmjerno trajanju osiguranja, za pokriće budućih obaveza Društva. Prenosna premija osiguranja života je uključena u matematičku rezervu životnih osiguranja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

b) Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezervu za učešće u dobiti osiguranja života.

c) Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i troškove nastale angažovanjem vještaka za procjenu šteta životnih i neživotnih osiguranja.

d) Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Bosna RE sa kojim je Društvo sklopilo ugovore o reosiguranju.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo naplaćuje od Bosna RE kod koga reosigurava svoj portfelj.

e) Matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

f) Rezervisane štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, kao i za nastale neprijavljene štete u tekućem obračunskom periodu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje djelatnosti osiguranja. Podijeljeni su na troškove pribave i troškove uprave. Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizija. Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nisu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju.

Društvo ne vrši razgraničenja troškova sprovođenja osiguranja, tako da oni u cijelosti padaju na teret tekuće godine.

h) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2016.</i>	<i>31.12.2015.</i>
EUR	1,95583	1,95583

i) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini faktorna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(i) **Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

<i>Naziv</i>	<i>stope</i>
Kancelarijski namještaj	11,00%
Kancelarijske mašine	14,29%
Kompjuterska oprema	20,00%
Ostala oprema	20,00%
Softver	20,00%
Službena vozila	14,29%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

j) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procjeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

k) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ako je procjenjen nadoknadiivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

l) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospijeca, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća i krediti (zajmovi) i potraživanja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrijeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrijeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Obezvrijeđenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvrijeđenja po ovom osnovu se ne ukidaju kroz bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobitci biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

m) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promijene računovodstvenih procena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih i spornih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 10/09), i u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj 91/14 od 15.10.2014. godine) i kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev one već prikazane u finansijskim izvještajima.

(d) Matematičke rezerve

Društvo vrši obračun matematičkih rezervi osiguranja života primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja

Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	2016. u KM	2015. u KM
<i>Prihodi od premije životnih osiguranja</i>		
Prihod od premije osiguranja život	15.937.827	15.204.488
Prihod od dodatka za troškove zaključenja ugovora	32.273	34.006
Promjena prenosne premije osiguranja života	(105.385)	(268.069)
Promjena prenosne premije- nezgoda	(17.146)	(198.139)
Prihod od provizije iz reosiguranja- nezgoda	126.192	119.496
Prihod od provizije iz reosiguranja- život	101.510	93.604
Prihod od provizije iz dobitka iz reosiguranja	73.055	57.615
	16.148.326	15.043.001
<i>Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta životnog osiguranja</i>		
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja nezgoda	231.456	167.083
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja-život	85.544	56.532
	317.000	223.616
<i>Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja život. osiguranja, reosiguranja i retrocesija</i>		
Prihod od smanjenja rezervisanja štete- život	297.786	-
Prihod od smanjenja rezervisanja štete- nezgoda	93.316	-
	391.102	-
Ostali prihodi po osnovu životnog osiguranja	34.490	20.077
Ukupno prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja:	16.890.918	15.286.694

6. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	2016. u KM	2015. u KM
Izdvajanje za matematičku rezervu	7.543.976	7.158.454
Izdvajanje za učešće u dobiti	443.675	598.798
Rezervisani udio u dobiti	155.317	(91.262)
Ukupno rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose:	8.142.968	7.665.990

7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja

Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2016. u KM	2015. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	6.832.458	5.716.525
<i>Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja, i retrocesija životno osiguranje</i>		
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- nezgoda	364.767	345.381
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- život	424.021	392.005
Rashodi po osnovu kamata reosiguranja- život	279	208
Promjena prenosne premije- reosiguranje nezgoda	(4.491)	(6.569)
Promjena prenosne premije -reosiguranje život	(15.719)	(22.899)
	768.857	708.126
Rezervisanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	36.650	352.774
Ukupno naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja:	7.637.965	6.777.425

8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2016. u KM	2015. u KM
<i>Troškovi provizija</i>		
Prva provizija- život	1.283.767	1.457.685
Sljede a provizija- život	642.727	567.751
Superprovizija- život	119.452	132.459
Prva provizija- imovina	64	60
Sljede a provizija- imovina	867	978
	2.046.877	2.158.933
<i>Nematerijalni troškovi</i>		
Troškovi reprezentacije	141.008	72.894
Troškovi premije osiguranja	3.727	3.822
Troškovi platnog prometa i drugih bankarsk. usluga	64.787	45.554
Troškovi neproizvodnih usluga	332.479	297.603
Ostali nematerijalni troškovi	59.579	47.467
	601.580	467.340
<i>Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande</i>		
Troškovi zakupa	93.335	92.289
Troškovi reklame	240.668	270.857
	334.003	363.146
Troškovi poreza i doprinosa	287.043	247.030
Troškovi materijala, goriva i energije	84.363	95.235
Ukupno troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi:	3.353.866	3.331.684

9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	333.244	295.206
Ostali lični rashodi i naknade	75.360	56.187
Ukupno troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	408.604	351.393

10. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2016. u KM	2015. u KM
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihod od kamata po vi enju	26.751	70.222
Prihod od kamata na depozite	979.848	1.387.911
Prihod od kamata na obveznice	2.046.809	1.232.402
Prihod od kamata na kredite	488.336	465.383
	3.541.744	3.155.918
Amortizacija obveznica	692.200	731.085
Prihodi od ulaganja u obveznice	578.157	323.483
Prihodi od dividendi	1.773	3.783
Ostali finansijski prihodi	106	6.992
Ukupno finansijski prihodi:	4.813.980	4.221.261

11. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2016. u KM	2015. u KM
Dobitak obra unskog perioda	1.820.986	1.287.207
Prosje an ponderisani broj akcija	6.070	6.070
Ukupno zarada po akciji:	300,00	212,06

12. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoro ni finansijski plasmani	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dugoro ni finansijski plasmani u zemlji	15.047.989	24.895.951
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	49.615.534	41.634.247
Ukupno dugoro ni finansijski plasmani:	64.663.523	66.530.198

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji su dati u narednoj tabeli:

Dugoro ni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
<i>Dugoro ni krediti</i>		
RB Nekretnine d.o.o. Banja Luka	683.315	755.350
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	612.131	719.313
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.957.353	5.071.099
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	935.899	1.114.823
	<hr/>	<hr/>
	7.188.698	7.660.585
<i>Dugoro ni depoziti</i>		
Nova banka a.d. Banja Luka	1.000.000	3.369.412
ProCredit Bank d.d. Sarajevo	1.500.000	1.900.000
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	3.000.000	3.000.000
Sberbank a.d. Banja Luka	2.479.635	3.615.027
UniCredit Banka a.d. Banja Luka	5.000.000	5.000.000
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	2.738.162	2.738.162
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	1.600.000	2.000.000
Dio dugoro nih depozita koji dospjevaju za naplatu u periodu do godinu dana	(9.458.506)	(7.687.235)
	<hr/>	<hr/>
	7.859.291	17.235.366
Ukupno dugoro ni finansijski plasmani u zemlji:	15.047.989	24.895.951

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su data u narednoj tabeli:

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Akcije	18.939	27.461
Obveznice stare devizne štednje	4.679.584	5.355.709
Obveznice ratne štete	10.013.675	9.302.995
Obveznice opština i gradova u RS	3.524.290	4.369.837
Dugoro ne obveznice RS	31.379.046	22.578.245
Ukupno fin. sredstva raspoloživa za prodaju:	49.615.534	41.634.247

13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci

Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Potraživanja po osnovu:		
- premije životnih osiguranja	395.565	323.943
- premije neživotnih osiguranja	249	2.559
Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci:	395.814	326.502

14. Druga potraživanja

Druga potraživanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Potraživanja za više plaćeni porez na dobit <i>Ulaganja u obveznice</i>	-	317.778
Obveznice ratne štete	198.72	-
Dugoročne obveznice RS	865.270	-
Obveznice opština Šipovo	35.181	-
	1.099.173	-
Ostala potraživanja	30.007	35.181
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(1.500)	-
Ukupno druga potraživanja:	1.127.680	352.959

15. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dopijeva za naplatu u periodu do godinu dana	9.458.506	7.687.236
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	1.000.000	-
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	10.458.506	7.687.236

16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Žiro računi	8.810.915	1.301.995
Devizni računi	689	49.388
Blagajna	854	584
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina:	8.812.458	1.351.967

17. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
<i>Unaprijed obrađene ugovorene kamate i zakupnine</i>		
Pripadajuće kamate i zakupnine- obveznice	905.847	450.760
Pripadajuće kamate i zakupnine- depoziti	170.692	488.435
Pripadajuće kamate i zakupnine- krediti	28.870	-
	1.105.409	939.195
Prenosna premija – reosiguranje	313.923	294.624
Rezervisanje za štete – reosiguranje	125.692	161.193
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	2.097	2.244
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.547.121	1.397.256

18. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 6.070.000 KM sastoji se od 6.070 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1.000 KM po akciji.

Jedini akcionar Društva je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

19. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Matematička rezerva životnih osiguranja	60.108.729	51.887.992
Rezervisanja za učešće u dobitku	7.321.112	6.623.711
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	47.894	31.607
Ukupno dugoročna rezervisanja:	67.477.735	58.543.310

20. Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Primitveni avansi	916.745	853.691
Obaveze prema dobavljačima	13.582	11.189
Obaveze prema fizičkim licima po ugovoru	300	300
Obaveze za članarine i doprinose komor. i udruženj.	24	22
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	930.651	865.202

21. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Prenosne premije životnih osiguranja	4.930.291	4.807.759
Prenosne premije neživotnih osiguranja	9.023	11.115
Rezervisane štete životnih osiguranja	491.610	882.713
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	5.459	1.599
Druga pasivna vremenska razgraničenja	44.027	36.298
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	5.480.410	5.739.484

22. Transakcije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2016. i 2015. godine obavljene su slijedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	2016. u KM	2015. u KM
Obaveze:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(11.097)	(8.177)
	(11.097)	(8.177)
Potraživanja:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	-	-
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.957.354	5.071.099
	4.957.354	5.071.099
Neto potraživanja:	4.946.257	5.062.922

Bilans uspjeha	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	775.170	1.281.887
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	300.603	307.244
	1.075.773	1.589.131
Rashodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(137.979)	(112.658)
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	(93.335)	(92.288)
	(231.314)	(204.946)
Neto rezultat:	844.459	1.384.185

23. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta. Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih poverilaca, kao ni stabilnost poslovanja. Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

24. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društvo vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj međusobno nepovezanih kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

25. Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima, Društvo ne analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti.

26. Mišljenje ovlašćenog aktuara

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašćeni aktuar je u svom izvještaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2016. godinu.

27. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze

28. Informacije o segmentima

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije.

Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga. U tom kontekstu, postoje dva segmenta poslovanja. Shodno tome, na dan 31. decembra 2016. godine Društvo je imalo 2 segmenta o kojima se izvještava: životno osiguranje i neživotno osiguranje.

Računovodstvene politike primjenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Informacije o segmentima o kojima se izvještava su date u nastavku teksta. Iznosi za prethodnu godinu su reklasifikovani u skladu sa MSFI 8 „Segmenti poslovanja“.

28. Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi i rezultati segmenata

2016.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	16.890.918	-	16.890.918
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	20.826	20.826
Prihodi po osnovu u eša saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	785	785
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	-	-
Drugi poslovni prihodi	-	27	27
	16.890.918	21.638	16.912.556
POSLOVNI RASHODI			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoro na rezervisanja i funkcionalne doprinose	(8.142.968)		(8.142.968)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(7.637.965)		(7.637.965)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(11.326)	(11.326)
	(15.780.933)	(11.326)	(15.792.259)
Troškovi sprovo enja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(58.566)	-	(58.566)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(3.350.102)	(3.764)	(3.353.866)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali li ni rashodi	(408.604)	-	(408.604)
	(3.817.272)	(3.764)	(3.821.036)
Ukupno poslovni rashodi	(19.598.205)	(15.090)	(19.613.295)
	(2.707.287)	6.548	(2.700.739)
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)			
Finansijski prihodi	4.620.165	193.815	4.813.980
Finansijski rashodi	(283.562)	(1.860)	(285.422)
Ostali prihodi	-	122	122
Ostali rashodi	(6.951)	(4)	(6.955)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.622.365	198.621	1.820.986

28. Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi i rezultati segmenata (nastavak)

2015.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	15.286.694	-	15.286.694
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	19.945	19.945
Prihodi po osnovu u eš a saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	1.038	1.038
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	1.019	1.019
Drugi poslovni prihodi	-	45	45
	15.286.694	22.047	15.308.741
POSLOVNI RASHODI			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoro na rezervisanja i funkcionalne doprinose	(7.665.990)	-	(7.665.990)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(6.777.425)	-	(6.777.425)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(8.885)	(8.885)
	(14.443.415)	(8.885)	(14.452.300)
Troškovi sprovo enja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(46.131)	-	(46.131)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(3.327.987)	(3.697)	(3.331.684)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali li ni rashodi	(351.393)	-	(351.393)
	(3.725.511)	(3.697)	(3.729.208)
Ukupno poslovni rashodi	(18.168.926)	(12.582)	(18.181.508)
	(2.882.232)	9.465	(2.872.767)
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)			
Finansijski prihodi	4.024.260	197.001	4.221.261
Finansijski rashodi	(105.495)	-	(105.495)
Ostali prihodi	49.175	-	49.175
Ostali rashodi	(4.857)	(109)	(4.967)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.080.850	206.357	1.287.207

28. Informacije o segmentima (nastavak)

Sredstva i obaveze segmenata

2016.	Život	Neživot	Ukupno u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	144.097	-	144.097
Dugoro ni finansijski plasmani	61.212.888	3.450.635	64.663.523
	61.356.985	3.450.635	64.807.620
Teku a imovina			
Zalihe i dati avansi	71.598	-	71.598
Potraživanja po osnovu premije, u eš a u naknadi šteta i ostali kupci	395.565	249	395.814
Potraživanja iz specifi nih poslova	1.867	-	1.867
Druga potraživanja	1.127.680	-	1.127.680
Kratkoro ni finansijski plasmani	10.258.506	200.000	10.458.506
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	8.810.704	1.754	8.812.458
Aktivna vremenska razgrani enja	1.244.243	302.877	1.547.120
	21.910.163	504.880	22.415.043
UKUPNA AKTIVA	83.267.148	3.955.515	87.222.663
Kapital			
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka	346.852	273.639	620.491
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	938.028	15.583	953.611
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava	(132.901)	-	(132.901)
Neraspore eni dobitak	4.898.597	579.272	5.477.869
	9.050.576	3.938.494	12.989.070
Dugoro na rezervisanja	67.477.735	-	67.477.735
Kratkoro ne obaveze			
Obaveze za premiju i specifi ne obaveze	250.452	1.972	252.424
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	24.508	-	24.508
Druge obaveze iz poslovanja	930.118	532	930.650
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoro ne obaveze	67.864	-	67.864
Pasivna vremenska razgrani enja	5.465.895	14.517	5.480.412
	6.738.837	17.021	6.755.858
UKUPNA PASIVA	83.267.148	3.955.515	87.222.663

28. Informacije o segmentima (nastavak)

Sredstva i obaveze segmenata (nastavak)

2015.	Život	Neživot	Ukupno u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	160.348	-	160.348
Dugoro ni finansijski plasmani	63.594.061	2.936.137	66.530.198
	63.754.409	2.936.137	66.690.546
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi	39.490	-	39.489
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	323.943	2.559	326.502
Potraživanja iz specifičnih poslova	6.514	-	6.514
Druga potraživanja	352.959	-	352.959
Kratkoro ni finansijski plasmani	7.187.235	500.000	7.687.236
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.351.179	788	1.351.967
Aktivna vremenska razgranjenja	1.094.029	303.227	1.397.256
	10.355.349	806.574	11.161.923
UKUPNA AKTIVA	74.109.758	3.742.711	77.852.469
Kapital			
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka	346.852	209.279	556.131
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.463.236	3.157	1.466.393
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava	(148.997)	-	(148.997)
Neraspoređeni dobitak	3.980.329	445.013	4.425.342
	8.641.420	3.727.449	12.368.869
Dugoro na rezervisanja	58.543.310	-	58.543.310
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	249.644	2.278	251.923
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	22.797	-	22.796
Druge obaveze iz poslovanja	864.999	203	865.202
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	60.885	-	60.885
Pasivna vremenska razgranjenja	5.726.703	12.781	5.739.484
	6.925.028	15.262	6.940.290
UKUPNA PASIVA	74.109.758	3.742.711	77.852.469

28. Informacije o segmentima (nastavak)

Informacije u vezi sa najvećim kupcima

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

Geografske informacije o prihodima od prodaje

Društvo ostvaruje sve svoje prihode na teritoriji Republike Srpske.

Odgovorno lice

